

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

4:de årg.

Den 10 Maj 1903.

N:o 32

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Edvard Evers* (med 1 porträtt). *Ett förnämligt whistparti* (med 1 ill.). *Bazarbilder* (med 5 ill.). *1:sta majdemonstrationen i Stockholm* (med 1 illustr.). *Walter Leistikow* (med 2 ill.). *A Huldrek'nt.* För HVAR 8 DAG af Gösta Geijer. *Fru Fahlmans 25-årsjubileum* (med 2 illustr.). *Aftäckningen af Tekn. Högskolans elevkårs nya standar* (med 3 illustr.). *Från Haparanda till Torned.* För HVAR 8 DAG af Hugo Samzelius (med 7 illustr.). *Ett minne från hästupställningen* (med 4 ill.). *Veckans porträttgalleri* (med 27 porträtt). *Den antiengelska rörelsen i Paris* (med 2 ill.). *Brottarekampen i Köpenhamn* (med 2 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBLAG. GÖTEBORG. 1903

Foto. Rosén, Norrköping.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sklm.—Gbg

KYRKOHERDEN EDVARD EVERS.

Frågan om en omarbetning af den nu gällande svenska psalmboken har ju länge stått på dagordningen, ehuru den hittills icke fått någon riktig lösning. Det var 1868 års kyrkomöte, som hos k. m:t begärde en revision af 1819 års psalmbok, och på grund häraf uppdrog k. m:t åt domprosten C. A. Torén i Upsala att granska denna psalmbok och utarbete förslag till ett revisionsarbete. Då Torén emellertid d. 20 jan. 1883 förklarade sig ha varit hindrad att fullgöra uppdraget och begärde tillsättande af en komité, utsåg k. m:t d. 7 dec. 1883 en ny psalmbokskomité — ett par sådana hade förut ägt bestånd, hvaraf den sista, där J. O. Wallin hade ledningen, 1811—19, och kom då den af k. m:t i jan. 1819 godkända psalmboken till stånd — hvilken komité bestod af domprosten Torén, d:r C. D. af Wirsén, d:r S. Cavallin och lektor U. L. Ullman, hvarjämte en särskild granskningsnämnd tillsattes.

Det af komiterade utarbetade och 1889 af trycket utgifna psalmboksförslaget blef af så väl allmänheten som officiella myndigheter mottaget med rätt starkt ogillande. Man ansåg särskildt, att alltför många ändringar gjorts i 1819 års psalmsamling. Komitén fick därför i uppdrag att omarbete sitt eget verk, och 1896 utkom i tryck »Förslag till reviderad psalmbok för svenska kyrkan af Psalmbokskomitén» (*Torén, Ullman, af Wirsén*). I detta förslag ha komiterade så väl ur 1819 års psalmbok åter infört 37 psalmer af de 70, som uteslöts af profpsalmboken af 1889, hvarjämte de äfven sökt iakttaga större varsamhet med afseende på de gamla psalmernas omarbetning. Kyrkomötet 1898 gillade dock icke förslaget utan beslöt en fortsatt revision och lämnade sålunda öppet åt k. m:t att öfverlämna arbetet åt en ny kommission.

Jämte de officiella ha af framstående medlemmar af svenska kyrkan under de senare åren utgifvits olika psalmboksförslag. Ett af dem, hvarigenom frågan otvifvelaktigt ryckt ett godt stycke närmare sin lösning är det af kyrkoherde EDVARD EVERS i Norrköping utgifna. Som bekant, är hr E. begäfvad skald, och denna egenskap är naturligtvis öfverderlig vid en psalmomarbetning. Att hr E. i mycket träffat det rätta, framgår icke minst af den utförliga recension, som professor N. Söderblom i Uppsala nyligen ägnat hans verk.

Då det tyckts oss intressant att af kyrkoherde Evers själf få höra huru han kommit till och uppfattat sitt ansvarsfulla företag med en psalmboksomarbetning, ha vi vänt oss till honom och erhållit följande svar, som vi härmed tillåta oss aftrycka:

Kyrkoherde Evers skrifter: När psalmboksförslaget af 1889 utkom, utarbetadt af biskop Ullman, domprosten Torén och d:r af Wirsén, anmodades jag af Nya Dagligt Allehanda att recensera detsamma. De studier i psalmboksfrågan och i den litteratur som hör dit, hvilka jag då gjorde och som utmynnade närmast i en förslaget afstyrkande granskning, har jag sedermera alltjämt fortsatt och lifligt intresserat mig för denna viktiga och ömtåliga fråga. När så psalmboksförslaget af 1896, utarbetadt af samma män, utkom, tog jag äfven afstånd från detsamma, visserligen icke i synliga artiklar, men så ofta det enskildt eller i sammankomster dryftades, när jag icke ansåg att det träffat den rätta svenska folktonen.

Mina åsikter öfverhufvud angående vår psalmboksfråga vill jag i korthet sammanföra sålunda: Vår nuvarande psalmbok behöfver en revision, dels emedan där förekomma uttryck som såra den religiösa känslan hos många kyrkligt sinnade personer i vår folkkyrka — en mening som Gunnar Wennerberg kraftigt uttalade på förra kyrkomötet — dels

emedan en hel del uttryck äro så föråldrade att de väcka anstöt eller äro svårförstådda, dels ock emedan psalmer behövas för ändamål, som tillkommit på senaste tiden, t. ex. missionspsalmer.

Det fins visserligen en mängd personer, som med motvilja motse en sådan revision, enär deras vördnad för J. O. Wallins minne driver dem att anse en ändring af hans verk för ett helgerån. Häremot vill jag dock invända, att Wallin själf ville, att arbetet skulle undergå ytterligare en revision innan det stadfästes, ehuru dåvarande medlemmar af K. familjen, påverkade af Wallins mäktiga personlighet, ville bringa saken till ett slut och därmed äfven gifva en hyllningsgård åt Davidsharpan i Norden. Och vidare vill jag invända, att hvad som är äsytadt att revideras är mindre Wallins egna psalmer än sådana han — stundom på kompromissens väg — upptagit af medarbetare. Det fins många psalmer af t. ex. Ödman och Åström, som aldrig användas i församlingarne och äfven om de kunna betraktas som oskadliga, likväl hindra upptagandet af härliga psalmskatter från kyrkans äldre tid. Bort därför med alla döda punkter och blindpipor i vår psalmbok och låt oss i stället få dessa gamla folkliga toner, som genljuda i nästan alla protestantiska kyrkor i Tyskland, utgångne från psalmdiktningens heroer.

Med denna uppfattning har jag gått till mitt arbete för att åstadkomma ett acceptabelt förslag. Då kyrkomötet 1898 afslog det af komiterade upprättade förslaget och tonen såväl bland allmänheten som inom kyrkomötet var den, att ett dylikt uppdrag icke borde lämnas åt en komité, gjorde jag förfrågan i ekklesiastikdepartementet, huruvida man tänkte fortsätta revisionen. Då härtill svarades nej, och jag då förklarade mig hafva för afsikt att upptaga försöket ensam, för så vidt jag kunde påräkna regeringens sympati och medel till tryckningskostnader, utlovades mig af dåvarande statsrådet ett dylikt understöd, för så vidt arbetet blefve af beskaffenhet att förtjäna ett sådant. Efter detta uttalande fortsatte jag det arbete jag redan påbegynt, hvarvid jag naturligtvis tog hänsyn till hvad mina föregångare förut presterat och myndigheter uttalat utan att dock af dessa låta min egen uppfattning bindas. För att icke mitt arbete måtte bli af allt för subjektiv beskaffenhet satte jag mig i förbindelse med biskop Ullman och lät det undergå hans sakkunniga granskning, innan det utgafs i tryck förliden höst, hvartill statsanslag beviljades.

Förslagets syfte har emellertid aldrig varit att utgöra en slutlig lösning i frågan, endast att angifva den, som mig synes, rätta riktningen, men, ehuru åtskilliga domkapitel afstyrkt förslaget antagande *i dess nuvarande form*, synes dock öfverhufvudtaget allmänna åsikten vara den, att riktningen är den rätta, och att revisionen bör fortsättas enligt den plan och de synpunkter, mitt förslag utvisar.»

* * *

Edvard Evers är född i Uddevalla den 12 maj 1853, aflade mogenhetsexamen 1872, blef student i Lund 1874, aflade där teor. teol. examen 1878 och i Uppsala praktisk teol. examen s. å. samt prästvigdes i Strengnäs 1879. Efter att ha tjänstgjort i Strengnäs stift 1879—80 och därefter i Stockholm, blef E. 1884 komminister i Adolf Fredriks församling i hufvudstaden, där den utmärkte predikanten snart vunnit stort rykte. 1892 utnämndes han till kyrkoherde i Norrköpings norra församling.

Från trycket har E. utgifvit ett flertal arbeten i såväl bunden som obunden form, såsom: »Kristian II, historisk-dramatisk dikt i 5 akter», 1881, som erhöll hedersomnämning af Svenska akademien, samt »Gustaf Banér, historiskt skådespel», 1882, belönadt med Sv. akademis 2:dra pris, »Stjärnor i djupet, en dikt-cykel», 1888, »Ur de heliga häfder», 1889, samt åtskilliga rent religiösa arbeten, alla vittnande om hans fromma tänkesätt, goda bildning och framstående formförmåga. Särskildt att erinra är om E:s verk-

samhet som psalmboksförfattare, hvilken består däri att han utgifvit i tryck bearbetningar af »*David's psalmer*» (1894) samt »*Psalmer för kyrka, skola och hem*» (1899) och icke minst att den Svedenborgska församlingen i sin Psalmbok för nya kyrkan upptagit, jämte 76 psalmer af Wallin, 4 af Geijer, 6 af Franzén, 3 af Topelius, icke mindre än 44 af Evers. Detta förhållande vittnar ju om E:s kompetens i psalmboksfrågan.

ETT FÖRNÄMT WHISTPARTI.

Efter fotograf.

Kung Christian är en skarp whistspelare. Vår illustration visar den gamle kungen med sina tre döttrar: Drottning Alexandra (midt emot), Enkekejsarinnan Dagmar (t. höger) och Hertiginnan af Cumberland (t. vänster). Hertigparets besök, som Iafslöts före kejsar Wilhelms Köpenhamnsresa, har varit föremål för många utläggningar. Hertigen af Cumberland borde ju, utan Preussens mellankomst, nu ha varit kung af Hannover. Vid besöket hos kung Christian skulle emellertid kejsaren ha lofvat att hälsa på och jaga hos hertigen i Gmunden, ja man talar om ett närmande mellan hertigparets äldsta dotter och den några månader yngre tyske kronprinsen.

BAZARBILDER.

Foto. Wiks tröm, Norrköping.

NORRKÖPING: FRÅN BAZAREN DEN 23—25 APRIL TILL FÖRMÅN FÖR DET AF K. F. U. K. NYBILDADE HEMMET FÖR ARBETERSKOR.

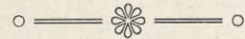
Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Gbg

Foto. Tortn, Alingsås.

»DE TRE NORNORNA.»

ALINGSÅS:
FRÅN »DE FATTIGES VÄNNERS»
BAZAR DEN 25 APRIL.

HVAR S DAG.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

»BLOMSTERFLICKA.»

KARLSTAD:
KONTORIST- O. HAN-
DELSBITRÄDES-
FÖRENINGENS
VÅRFEST.

ASKERSUND:
SKYTTEFÖRENINGENS
OCH SEGELSÄLL-
SKAPETS BAZAR
DEN 25—26
APRIL.

Foto. Strömberg, Askersund.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm.—Gbg

1:STA MAJ-DEMONSTRATIONEN I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg

Tillfölje de excesser som förekommit vid hamnen i Stockholm i sammanhang med sträjken där, hade stora anstalter vidtagits för att upprätthålla ordningen denna demonstrationsdag. Emellertid förekom icke något som helst störande, utan tågade demonstranterna i fredlighet den anvisade vägen till och från mötet. Vår bild är från samligen å Bantorget.

WALTER LEISTIKOW.

Den framstående tyske målaren som med förkärlek skildrar svensk natur.

En af Tysklands berömdaste yngre målare, *Walter Leistikow*, har sedan flere år tillbaka plägat hvarje sommar styra kosan mot norden, för att här, vid stränderna af våra haf, eller bland våra skogar och fjäll, söka motiv för sin stämmingsfulla konst. De bägge sistförflutna somrarna har han tillbringat på Särö, »Västkustens pärla», och har därifrån hämtat motiv till flere taflor som sedan i hans hemland väckt uppmärksamhet och beundran.

Erkännsamma för den kännedom om vårt fagra land som spridts i utlandet och då konstnären därmed vunnit intresse för oss i Sverige ha vi velat visa ett porträtt af honom liksom en af hans taflor, samt lämna några data.

* * *

Sin första utbildning erhöll Leistikow vid Berlins konstakademi, under ledning af den kände norske målaren Hans Gude, hvars atelier han lämnade 1889, för att verka såsom lärare vid konstskolan i Berlin. Walter Leistikow har i sitt fädernesland blifvit kallad »Grunewalds upptäckare». Det är nämligen han som, genom sina poesifulla och stämmingsrika måtningar, lärt särskildt Berlins invånare att äfven den enkla barrskogen i den tyska hufvudstadens närhet kan i sig inrymma en fond af hittills ouppdagad skönhet.

Det är Leistikows förmåga att se naturen med en stor konstnärs öga och hans högt uppdrifna tekniska talang, hvilka göra det möjligt för honom att på detta sätt framhålla de vackra och poetiska sidorna hos ett landskap, som i flertalets ögon måhända förefaller enformigt eller rent af fullt. Men, liksom

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

WALTER LEISTIKOW.

allt hvad konung Midas vidrörde blef förvandladt till guld, så får, under en äkta konstnärs hand, äfven de enklaste saker något af den oförgängliga skönhetens guldhalt. Därför stå också vi svenskar i tacksamhetsskuld till Walter Leistikow för det han uppfattat vårt lands naturskönhet och låtit den komma till sin rätt inför utlandet.

Efter fotografi.

Kliché: Henr. A. B. Bengt Sjöforsparre, Sthlm—Gbg.

MOTIV FRÅN SÄRÖ — efter en taffla af Walter Leistikow.

Å HULDREKLINT.

Efter en folksägen. För HVAR 8 DAG af Gösta Geijer.

Så långt ögat kan nå idel öde mo, blott be-
vuxen af små förkrympta martallar emellan karga tuf-
vor, svarta berghällar och förkolnade trädrötter och
stubbar.

Elden har här för många år sedan farit fram med
skoningslös, våldsam förödelse.

Öfver mon stryker en gräsvuxen väg, plötsli-
gen afbruten af en bergklint, som störtar sig lod-
rät ned i den vildt skummande forsen. På ömse
sidor om denna hänga de sista förbrända spillrorna
af en broöfvergång. Platsen kallas Huldreklint.

Fordom bredde sig öfver denna förhärjade nejd
en skog, den mest högresta och vidsträckt i pro-
vinsen, Sörmon.

Milsvidt gick mon då under högstammiga
furor, hvars kronor bildade ett enda samman-
hängande hvalf, ogenomträngligt för dagens ljus. Där
voro täta huldregömslen, där rådde hemlighetsfullt
dunkel och folktrons sagofigurer: huldbran, »vildjä-
gern», skogsrået och vittran.

I granens topp, när kvällbranden glödde, slog
trasten sin jublande drill och å myrhaln och glän-
tor ljöd orrens och tjäderns liffulla spel.

Säfligt och gravitetiskt klef tordyveln å stigen
i flegmatisk ro, endast fnurrande till och höjande
vingen till flykt, när någon myra i sin rastlösa id
råkade korsas hans stråk.

Emellan ymniga örmbunkar prunkade stenar och
källor med det finaste öfverdrag af mossans skära,
sammetslena, saftiga grönska, å hvilket snigeln, tro-
sande all god ton, makligt låg utsträckt på magen
i hela sin längd, dragande ut och in på sina långa
spröt.

»Snigel, snigel snäcka,
sträck tu dina långa horn,
så skall du få en skäppa korn,
en skäppa full af hafre»,

sjöngo barnen, då de någon gång råkat förvillat sig
hit, därtill lockade af tufvornas lysande och full-
mogna hjortron eller af linnéans och liljekonvaljens
ångande doft.

Ja, då andades allt här ett friskt, lefvande och
mångskiftande lif, där nu endast dödystnad och
ödslig tomhet enväldigt råda.

Länge hade man varnat brukets unge och mäktige
herre för risken och faran af att ej i länets
brandstodsbolag låta assurera brukets dyrbaraste egen-
dom och stoltaste prydnad, Sörmonskogen. Men sorg-
lös och lättsinnig, endast tänkande på sina jakter
och hufvudstadens vinternöjen, lät han år efter år
förgå, utan att beakta varningen. Så en sommardag
med het, brännande sol, utan en enda svalkande
vindfläkt, med en värme, så kvalmig och kväfvande,
att den liksom tycktes förlama och förkväva allt
spirande lif, kom olyckan. Från själfva bruket var-
nades den först. Längst in i skogen höjde sig en
lätt, blåaktig rök, den blef allt tjockare och tätare,
och till sist genombröts den af en hög, flammande
eldpelare.

Sörmon brann! Lågan växer och växer, den
breder ut sig och vinner allt större och större ter-
räng. Kyrkans och herrgårdarnes klockor klämta,
och från bruket och den kringliggande bygden strömmar
folket och skyndar till platsen för olyckan.

För sent!

Som ett flammande eldhaf står skogen, det bra-
kar och knastrar med öronbedöfvande dån och för-
villade och förskrämda flyga skogens fåglar midt in
i elden och blifva lågornas rof. Folket ha bildat
en lång, utsträckt kedja och försöka genom uthugg-
ningar hämma eldens framfart.

Det är en kamp på lif och död. Men den ena
uthuggningen efter den andra måste utrymmas. El-
den forcerar ständigt framåt med obetvinglig makt.
Man håller stånd vid vattendrag: träsk, myrar och
bäckar. Med fuktiga trädruskor bryter manskapet
oförväget in i elden, slår i ursinnig ifver med kväf-
vande slag, och en stund kämpa elementets och
mänsklig styrka med växlande framgång. Då höres
ett doft brus i skogen. Det är vinden, som kommer
i tilltagande, stegradt sus och ger lågorna ökad kraft.
Som en enda allt förkrossande väg, höja sig åter
flammorna i vildt raseri, eldflingorna flyga i luften,
slå ned långt bakom den kämpande människoskaran
och antända på en gång å flera ställen rundt om-
kring. Man är på alla sidor kringränd af den stän-
digt segrande fienden och folkkedjan upplöses å alla
håll i vild flykt. Det gäller eget lif. Allt, som kan
flyr, flyr utan all besinning, blott med tanke på att
rädda lifvet. Och med den flyende hopen följa
skogens och markernas alla bebyggare: huggormen
och snoken, råttor och möss, hare och räf, alla
obekymrade af allt utom den öfverhängande faran

Vid Huldreklint stå tvenne män: brukets herre
och den gamle skogsinspektoren. All reträtt till räd-
ning är för dem båda utestängd. Å ena sidan den
lågande skogen, å den andra forsen och bron, i hvil-
ken nu de första flammorna redan tagit eld. Den
äldre har fattat posto vid brons landfäste. Hindrande,
trotsig och obeveklig står han där med blicken lå-
gande af lidelsefullt hat.

Hämndens eld har tändt det och i styrka lågar
den i kapp med skogens. Den andre står med höjd
hundpiska, och hans stämman darrar af själfbeva-
relsens förtviflan och vrede:

»Ur vägen, hund, annars slår jag dig!» Från
den obeveklige kommer ett doft rytande, som från ett
vilddjur, ögonblicket därpå behärskar han sig dock,
men i ögat kvarstår samma uttryck af okufligt trots
och en grym beslutsamhet. Som af en plötslig för-
ståelse upplyses den yngres drag:

»Mordbrännare!»

»Du sade sant, kanske den enda gång du sagt
ett sanningens ord i lifvet. Ser du: i mor'se gick
jag genom skogen. En tjäder slog till i en gran.
Jag lade bössan till ögat och sköt. Den föll! Men
oberörd af min jaktlycka hade jag endast öga för
en liten gnista, som låg där och glödde i det murkna
granriset. Det var förladdningen som brann. Å
gnistan blef den förödelse, som nu rasar. Jag ville
släcka henne, men kunde ej, jag stod där som för-
lamad. I mitt öra hviskade hämnden: Pass nu på
du, stunden är din, vedergällningens. Allt timligt är
förgängligt, men det eviga oförgängligt. Hvad är
väl denna eld om ock ödeläggande en hel förmögen-
het, mot den vällustens förhärjande brandfackla, du
kastade in i mitt barns rena, ofördärfvade sinne. Den
förstörde en människosjäl, störtade den i det usla-
ste elände. Hon var dock en gång min ålderdoms
stolthet, min mödas lön, min tröst, mitt lifs enda
solsken. Troget tjänade jag dig alltid, gaf för min
plikt allt och fordrade intet. Och hur lönade du
mig?»

Den andre föll på knä:

»Nåd!»

Ett hänskratt följde. Då sprang han upp, försökte kasta sin motståndare ur vägen för att kunna komma öfver till andra sidan. Men den gamle, trots åldern, den andre öfverlägsen i styrka, stod där lika orubblig som den hemska beslutsamhet, som präglade hela hans väsen.

»Den öfvergång, du härnäst beträder, leder endast emellan lif och död. En är hämnaren, det är sant, men jag är hans rättvisa redskap. Du är din gärnings lön värd, usling! Ned i forsen skall du. Djupt blir nog fallet, djupare dock det, i hvilket du störtade mitt barn.»

På branten uppstod en häftig brottning. Ett genomträngande skri, därpå en tystnad, endast afbruten af det sig allt mer och mer närmande, fräsande elementet. Å klinten stod nu endast en, en som trodde sig vedergällt sitt barns förfelade lif, genom att taga en annans.

Döende och nästan förbränd fann folket den gamle skogsinspektoren, men innan hans lif för alltid slocknade, hann han för brukspredikanten afge sin beaktelse om det hemska drama, som utspelats å Huldrekiint.

STOCKHOLMS ÄLDSTE INVÅNARE.

(VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

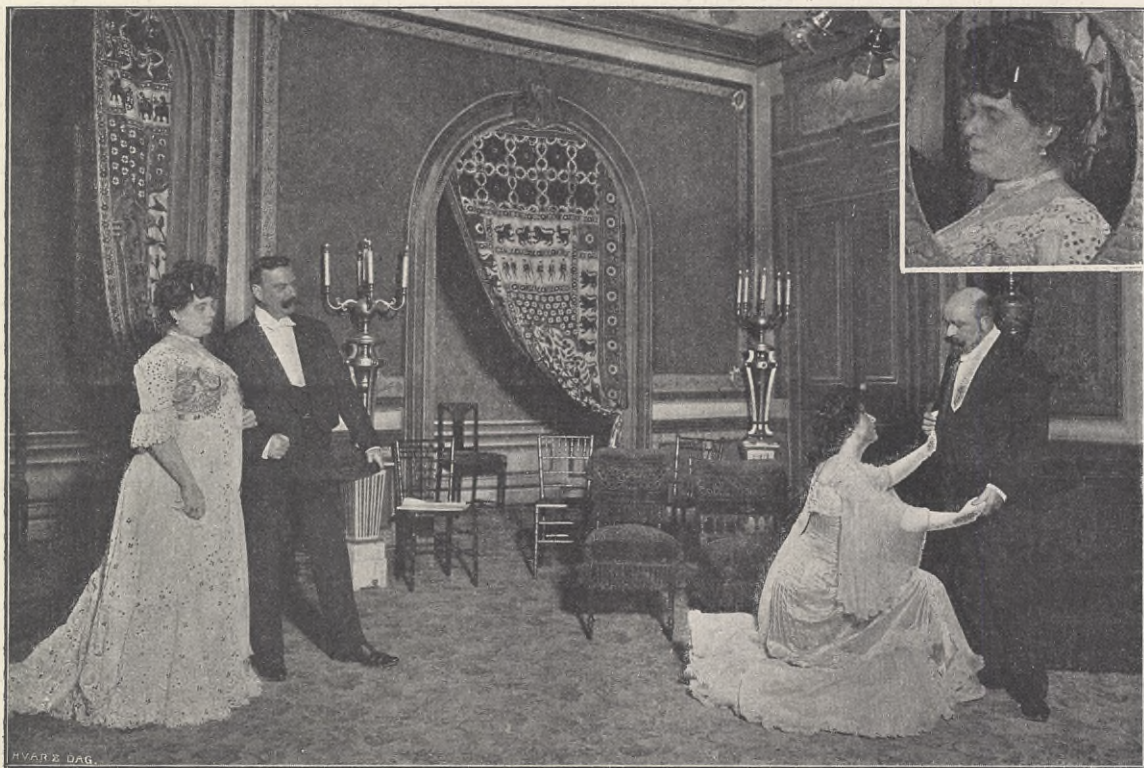

HVAR 8 DAG.

AXEL CEDERGREN,

föret boktryckare och tidningsutgivare, ingick den 28 april i sitt 100de år. Vid god hälsa, mottog herr C. den mängd af besök och uppvaktningar som hyllade honom å födelsedagen. HVAR 8 DAG hade förra året en utförlig biografi och hoppas nästa år få bringa ett nytt porträtt af 100-åringen.

FRU LOUISE FAHLMANS 25-ÅRS-JUBILEUM.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sifersparre Sthlm.—Gbg

FRU FAHLMAN I »MADAME FLIRT» Å VASATEATERN DEN 2 MAJ.

Bredvid fru F. står herr Eliason; det andra paret är frk. Olga Anderson och herr Riego.

Fru Louise Fahlman, den kända, talangfulla skådespelerskan, som numera, efter att ha lämnat Dramatiska teatern, är anställd hos direktör Ranft, kunde lördagen den 2 maj fira sitt 25-årsjubileum vid teatern. Fru F. uppträdde härvid i en fransk komedi, »Madame Flirt», som då för första gången gafs å

Vasateatern i Stockholm. Fru F:s egentliga fält är emellertid det stora skådespelet och den stora komedien, inom hvilka områden hon äfven utfört betydande roller, begåfvad, som hon är, med ett förträffligt, klangfullt organ, samt temperament och mycken fågning.

AFTÄCKNINGEN AF TEKNISKA HÖGSKOLANS ELEVKÄRS
NYA STANDAR.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Från vänster: Prof. Clason, Frih Tamm,
Öfverdir. Lilliehöök, Prof. Lindstedt.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg

KÅRENS ORDF. HERR HASSELQUIST TALAR.

Den 30 april skedde det högtidliga aftäckandet af Tekniska Högskolans Elevkärs nya standar i närvaro af professorerna Lindstedt, Clason, f. d. Öfverståth. frih. Tamm, Öfverdir. Lilliehök m. fl. Själftva standaret är konstnärligt vackert till smak och utförande och blir en präktig symbol för den nya kåren.

FRÅN HAPARANDA OCH TORNEÅ.

För HVAR 8 DAG af Hugo Samzelius. Illustrationerna efter fotografier af Mia Green, Haparanda.

DEN SVENSKA GRÄNSSTENEN.

utsvällda »sel» eller lugnvatten där älven vidgat sig mellan videklädda stränder och samtidigt grävt sig ned på djupet, så att den gifvit upphof åt stora, fiskrika sjöar. Vid älfmynnan ligger på högra, d. v. s. västra stranden den gamla svenskstaden Torneå — att staden ursprungligen tillhört det egentliga Sverige och att älven ännu i dag måste öfverskridas, innan man kommer till Finland, är ett ej minst i den krigshistoriska litteraturen ofta framhållet faktum. Men den gången, under de sorgliga åren 1808—1809, kunde vi ej värna oss, utan måste efter ett eländigt krig finna oss i att vårt land, som då nådde ända till Kemi älf, blef stympadt, hvarjämte vi ju också förlorade hela Finland. Midt emot Torneå ligger åt väster vid en grund älfvik staden Haparanda, dotterstaden efter fredsslutet, vårt lands nordligaste stad, särskildt sommartiden en liten idyllisk ort. Nedanför de båda grannstäderna tränga fjärdarna ihop sig, och så kommer åter en fors, »Korva», den sista i Torneälven, som därpå gjuter sitt svallande och porlande vatten i Bottenvikens bassäng.

»Haparanda, rikets nordligaste stad. Stadsbud saknas, men torde ej häller behövas», heter det i Turistföreningens resehandbok. Ja, det är sant. Numera finnes daglig ångbåtsförbindelse med Luleå, men de få resandena och deras gepäck hinner hotellvaktmästaren så väl sköta om. Man bör för öfrigt ej ha brådt, när man kommer till Haparanda. Staden är i själfva verket finsk — de flesta invånarna äro af finsk börd och tala finska — och

Ofvan Bottniska vikens grunda fjärdar, norr om de steniga fiskeskären och granbeklädda, af alhäckar kran-sade holmarne, tömmer den breda Torneälven sitt vatten. Från Torne träsk uppe i det storslagna svenska högfjället och från Muonio älfs källsjö, den fjällinramade Kilpisjaur vid gränsen mot Finland och Norge, en sträcka af omkring 50 mil, strömmar vattnet ned mot kusten, än i vilda forsar och fall i de trängre, klippiga passagera, än i bredt

den finska flegman har ju blifvit berömd. Finnerne ha nog också behöf af allt sitt lugn under nuvarande politiska situation. Men Haparanda förtjänar under alla förhållanden att beses.

Haparanda är en slags försvenskning af det gamla finska namnet Haaparanta, d. v. s. aspstranden. Stadens vapen är också »en på älfstranden stående gränsesten med tvänne aspar och en ofvanförlysande sol» — det sista

erinring om att Carl XI anno 1694 såg midnattssolen från klockstapelns i Torneå. Förr fanns här en by med färjställe (»trajectus») till Torneå, såsom skådas kan i Dahlbergs »Suecia antiqua et hodierna». Köpmännen eller de s. k. borgarna i Torneå hade för sin vidsträckt handel på Torne lappmark saltbodas och magasin i byn — men mer än en liten by var det aldrig. När vi därefter år 1809 miste Finland och enligt kejsarens uttryckliga diktamen måste afstå äfven Torneå, utsågs år 1812 plats för en ny stad på Nikkala bys ägor 1½ mil åt väster från Torneälvens utlopp. Här fanns god hamn och djupt vatten. Men handelsintressena, för hvilka tillgodoseende det var en hufvudsak att komma i direkt förbindelse med å ena sidan Torneå, å den andra utfartsvägen från lappmarken längs älven, vållade att den blifvande staden kom att förläggas

DEN RYSKA GRÄNSSTENEN.

HAPARANDA: STRANDGATAN.

Kliché: Bengt Silfverparrr.

FINSKA NEDER-TORNEÅ KYRKOHERDEBOSTÄLLE VID TORNE ÄLF. I FONDEN TORNEÅ STAD.

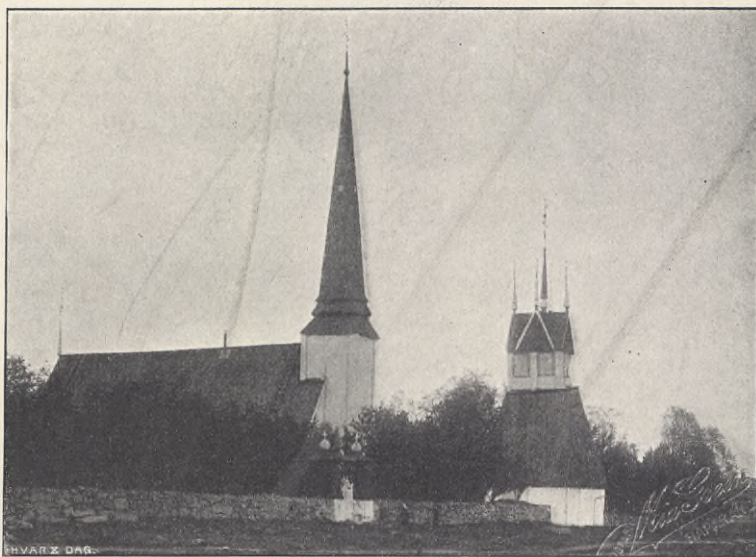
Kliché: Bengt Sjöforsparre.

till grannskapet af Torneå. Den grundades alltså på västra stranden af Torne älf, snedt emot det på en i älfven utskjutande halfö belägna Torneå. I början hette staden Karl Johans stad och var länge köping, men snart upptogs åter det forna lokalnämnet Haparanda, och samhället fick stapelstadsrättigheter år 1842, ehuru det ännu lyder under landsrätt i judiciellt afseende och fortfarande saknar stadskyrka, hvadan Neder-Torneå sockenkyrka fortfarande användes för gudstjänstämål.

Åtminstone för ett tiotal år sedan tänkte man sig nedåt landet Haparanda såsom en stad, där ingen civilisation fanns rådande, där björnar promenerade omkring på gatorna och vargar svärmade i den angränsande nejden. En under senare tid vunnen närmare kännedom om det stora Norrland, hvaraf vårt land i finansiellt hänseende så väsentligt beror, har väl bidragit till en riktigare uppfattning också af gränstrakterna och Haparanda. Här gifvas ordnade samhälleliga förhållanden, vargarne äro längesedan borta och likaså björnarne, nota bene de fyrbenta — om också en och annan nalle på sommaren ströfvar omkring i skogsbygden inom Neder- och Öfver-Torneå socknar, innan han på hösten går österut och lägger sig i ide på finska sidan. Allmogen tror att björnarne oroats af det ideliga skjutandet och sprängandet

kunna ej gå uppför den grunda älfven och genom Korva, men hjulbåtarna mellan Luleå och Haparanda lägga till vid stadsbryggan.

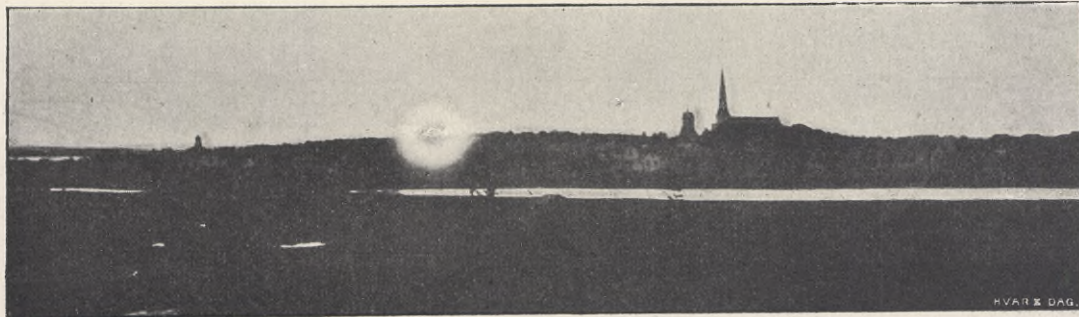
Vi antaga att det är i högsommartid, vid mid-

TORNEÅ STADS KYRKA.

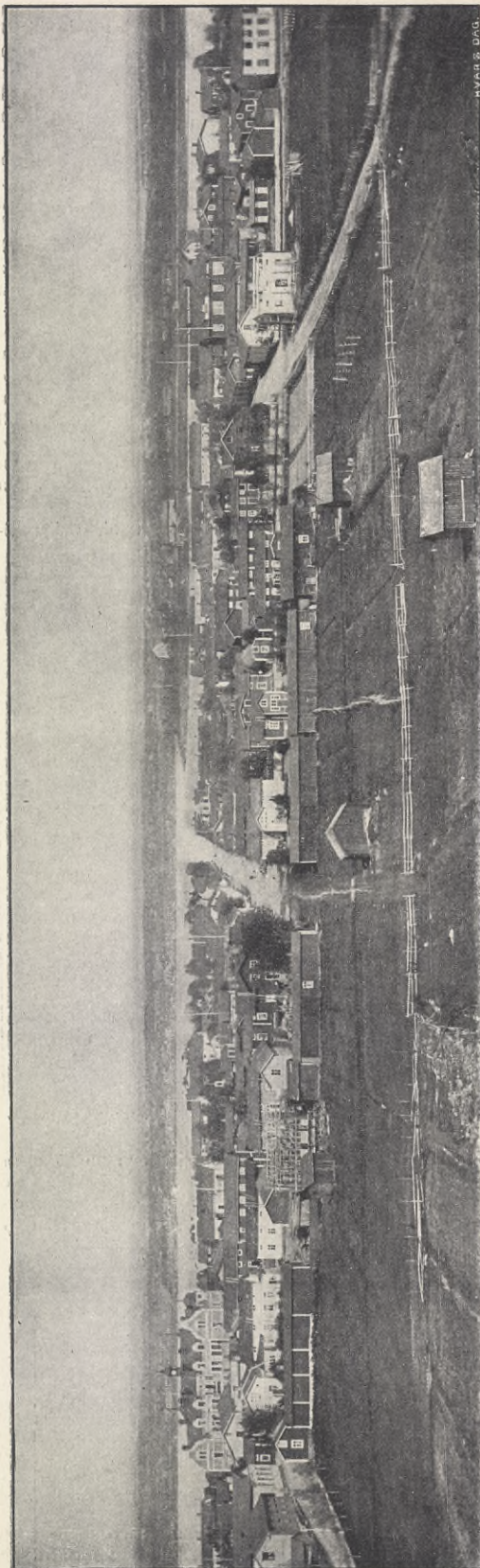
Kliché: Bengt Sjöforsparre.

sommar. För att slippa landsvägsskjutsen med damm och myggsting, har man i Luleå gått ombord å »Haparanda» eller »Adalen». Förbi en del hväsande sågverk bär det öfver stora, glittrande fjärdar upp

MIDNATTSSOLEN I TORNEÅ.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

UTSIKT ÖFVER HAPARANDA.

till gränsstaden. Dagen är ljus, natten likaså. Luftens står stilla, genomträngd af denna skimrande klarhet, detta drömmande lugn, som utmärker den högnordiska sommaren. Man reser förbi finska Neder-Torneå kyrka på udden af Björkö, en slottslik kyrka i ljusgrått och med en inskrift ofvan ingångsdörren på svenska — från olycksalig Gustaf IV Adolfs dar. Till höger ligger Torneå med sin spetsiga kyrkspira, midt framför oss gångbron mellan städerna, till vänster det i lummig grönska inbäddade Haparanda, hvars förnämsta hus är det borgliknande hotellet.

Haparanda är om sommaren en idyll, en täck villastad med stora, väl ansade träd- och kryddgårdar, där rönnen, aspen och den hvitnäfriga björken äro prydnadsträd samt humlen bildar bersåer kring gröna eller hvita spalierer. Natt och dag flaggas det från hvitmålade flaggstänger på hvarje gård, ty nu är lifvet en fest, solskensfest.

Staden har ett femklassigt läroverk med präktigt gymnastikhus, folk- och slöjdskola samt ett seminarium, som är afsedt att utbilda lärarekrafter för den svenska finnmarken.

Till Torneå kommer man antingen med skjuts längs landsvägen och passerar då de svenska och finsk-ryska granitmonument, som angifva gränsens sträckning, eller till fots öfver en på enskildt initiativ uppbyggd gångbro, som leder öfver en grund älfvik och når fram till tullhuset, i hvars närhet ryska kommandoexpeditionen, ryska (grekisk-kotolska) kapellet och stadens rådhus äro belägna. Torneå stad är minnesrik, och främlingen skyndar alltid att där aflägga ett besök. Den anlades 1621 på en i Torne älf belägen ö, som genom vattnets uppgrundning och landets höjning sedermera blifvit halfö, så att man som sagdt kan köra dit från Haparanda, hette först Tornö, sedan Torne och äntligen Torneå (på finska Tornio). Under kriget 1808—1809 lågo de finska, mot nordens fördrifna trupperna inkvarterade här, hvarvid »fältsjukan» grymt grasserade i soldaternas led på grund af dålig och otillräcklig proviant samt en eländig sjukvård, hvarom Quennerstedt har upprörande saker att berätta i sin bok »I Torneå och Umeå».

På rådhuset kan man skåda Carl XII:s af kockpikar genomstungna porträtt i olja, hvarefter man längs en präktig boulevard utmed älfstranden kommer till den vackra stadskyrkan med dess fjälliga spåntak och kråmska tupp öfverst på tornspiran. Kyrkan, som ger ett mycket ålderdomligt intryck, har bland annat intressanta takmålningar samt åtskilliga vackert snidade och målade detaljer: predikstolen, korskranket med dess båda symboliska pelare, fönsteröfverstycken o. s. v. På kyrkogården ligga svenskar, finnar och ryssar jordade i den goda grannsämja, som först döden mäktar beskära.

Norra finska stambanan, redan öppnad till Kemi stad 3 mil söder om Torneå, blir innevarande höst färdig för trafik till Torneå. Stationen bygges nu som bäst på vänstra älfstranden, midt emot staden, dit i första hand en ångfärja kommer att förmedla trafiken i afvaktan på att svenska stambanan fortsättes till gränsen, så att den ur ekonomisk synpunkt nödvändiga internationella samfärdseln ej längre måtte försvåras. Någon ovisshet synes på somliga håll ännu förefinnas, huruvida stambanan bör sträckas till Karungi vid Torne älf eller till Haparanda stad, men alla giltiga ekonomiska och politiska skäl tala otvetydigt för att Haparanda bör väljas till den norrländska stambanans ändpunkt.

ETT MINNE FRÅN HÄSTUTSTÄLLNINGEN

HYAR S DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Under utställningen erbjöd sig intet tillfälle att fotografera de vackra historiska uniformerna. Vi ha dock ansett dem vara af mera värde än för stunden och ha därför lämnat utrymme för illustrationerna ofvan, hvilka utan tvifvel skola vara af intresse äfven för dem hvilka icke voro vid utställningen. Våra bilder visa: Öfre bilden: (1—3) Blanke ryttare från 1500-talet; (4—7) Gustaf Adolfs-ryttare; (8—11) Carl XII's bussar; (12) Ryttare ur Kongl. Maj:ts lifdragoncorps 1798; (13) Dito ur S. Skånska kavalleriregementet 1797; (14) Officer ur Lifgardet till häst 1820; (15) Dito ur Lifregementets dragoncorps 1815; (16) Dito ur Skånska husarregementet 1816; (17) Dito ur Vestgöta liniedragonregemente 1806; nu i bruk varande uniformer: (18) K. lifregementets husarer; (19) K. lifregementets dragoner; (20) K. Smålands husarregemente; (21) K. Norrlands dragonregemente; (22—25) Den för Svenska kavalleriet föreslagna uniformen. De nedre bilderna: Fyra Blanke ryttare; Fyra Carl XII's bussar; Fyra officerare (14, 15, 16, 17).

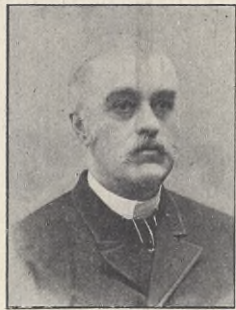
Klöhn; Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm.—Og

:: VECKANS ::

ISIDOR CARLSSON,
grosshandlare i Stockholm, fyllde 80 år den 25 april.

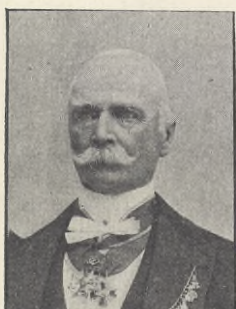
C von SCHULZENHEIM,
f. d. öfverstelöjtn. vid Kongl. Lifreg. Husar Corps, fyllde 70 år den 25 april.

J. F. EDRÉN,
kyrkoherde i Horn, fyllde den 10 april 60 år.

B. W. T. LUNDIN,
ryttmästare. Stockholm, fyllde den 26 april 55 år.

A O. ANKARCRONA,
f. d. chef för Kongl. Vendes artreg., fyllde den 25 april 75 år.

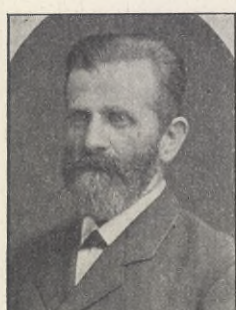

C. E. J. ROGBERG.

I sitt 75.te år ingick den 27 april kanslerssekreteraren professor *C. E. J. Rogberg* i Uppsala. Fil. d:r 1857 samt docent i historia vid Uppsala universitet 1859, var R. 1864—74 kronprins Gustafs och hans bröders lärare. R. blef 1864 lektor i historia, först vid Stockolms gymnasium och sedermera vid Norra latinläroverket och 1876 kanslerssekreterare. Två år förut hade han erhållit professors namn, heder och värdighet.

OTTO ROOTH,
kanslissekreterare i Stockholm, fyllde den 26 april 55 år.

WILHELM OHLSSON,
disponent för Landskrona Nya Varfs Aktiebolag, fyllde den 24 april 70 år.

ALBERT LINDSTRÖM,
framstående musikkdirektör, organist i Jakobs kyrka i Stockholm, fyllde den 25 april 60 år.

M. DAVIDSON,
inneh. af det världsbekanta Hasselbacken i Stockh., hvilket etablissement den 1 maj firade sitt 50-års-jubileum. Å jubileumsdagen skänkte de bägge bröderna 30,000 kr. till Djurgårdens förskönande med konstverk.

E. DAVIDSON,

A. R. LYZELL,
Lysekils stads förste tullförvaltare, fyllde den 4 maj 50 år.

A. O. HÖGSTRÖM,
stationsinspektör i Pålshoda, fyllde den 4 maj 60 år.

PORTRÄTTGALLERI

† N. P. NILSSON,
f. d. rektor vid Allm. läroverket
Landskrona, fil. jubeldoktor, geo-
grafisk författare, kommunalman,
afled den 21 april. Född 1819.

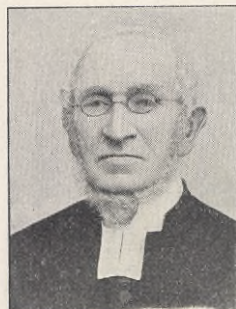
† LARS FEUK,
prost- och kyrkoherde i Gustafs
församling, afled i Malmö den 22
april. Utgaf en del smärre skrif-
ter. Född 1813.

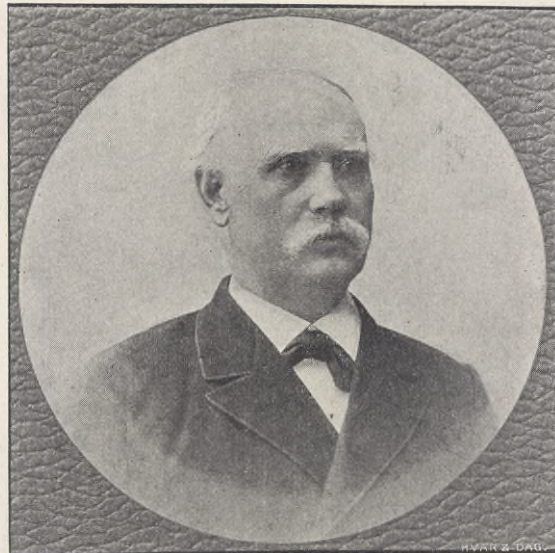
† A. P. SAMUELSSON,
landtbrukare, afled å s'n egendom
Fylla vid Vadstena den 22 april,
77 år gammal. Kommunalman,
led. af kyrko- och skolråd.

† J. O. BRAKEL,
major i armén, f. d. kaptän vid
Första lifgrenadierregementet, af-
led i Linköping den 23 april
Född 1827.

† C. G. GODENIUS,
seniorn bland Vesterås stifts pre-
ster, kyrkoherde i Särna, afled
nyligen. Född 1817.

† P. OLSSON,

Den 26 april afled i Stockholm skomakaremästaren P. Olsson. Född den 28 april 1840, har han varit ordförade i Stockholms arbetareförening i 10 år och i dess sjukfond i 20 år. O. som var allmänt aktad, god och vänsäll person, åtnjöt föreningens hela förtroende och var äfven mycket verksam i dess intressen. För ej länge sedan blef han insatt af stadfullmäktige i kommittén för utredning af bostadsfrågan.

† EMIL STRÖM,
innehafvare af Matarengi apotek,
afled den 16 april, 54 år gammal.

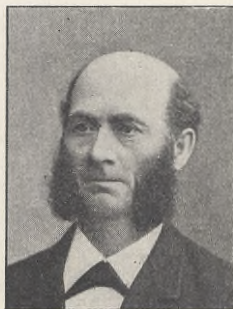
† M. W. HAMILTON,
greffe, general, afled den 1 maj i
Stockholm 68 år gammal. (Se utf.
biogr. jämte hels.-portr. i N:o 6
2dra årg.)

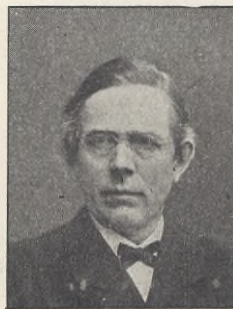
† C. A. RUDBECK,
friherre, kyrkoherde i Sevala
sedan 1879, afled den 24 april.
Född 1847.

† A. G. ROSSELL,
f. d. handlande, afled den 20 april
i Stockholm, 75 år gammal. Hög-
frimurare.

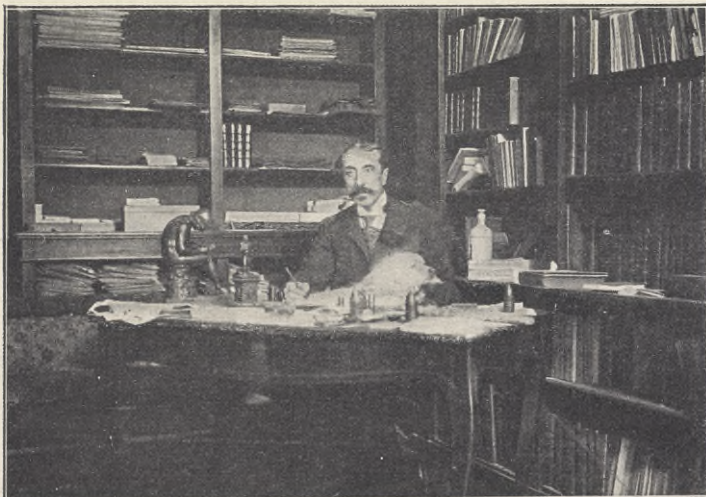
† J. P. HERRSTRÖM,
byggmästare i hufvudstaden, afled
den 28 april, 73 år gammal.

† N. M. JONSON,
fil. dr., f. d. adjunkt vid högre
allm. lärov. i Östersund, afl. nyli-
gen. Född 1831. Kommunalman.

† JAKOB NORDSTRÖM,
bruksägare, Stockholm, afled den
17 april. Född 1835.

Efter fotografi.

Med anledning af konung Edwards besök i Paris har den gamla engelskfientliga sinnesstämningen flammad upp, våldsamt upplåst af nationalisterna och deras organ, främst Millevoys »La Patrie». Man har arbetat att få en folkstämning emot det engelska besöket, men synes detta, efter allt att döma, ha aflupit ganska lugnt, trots allt skrik om »Fashoda» och »Boers». Vår korrespondent i Paris har sändt de tvänne fotografierna ofvan hvilka äga sitt särskilda intresse då de visa tvänne af Paris mest omtalade journalister: *Lucien Millevoys* (öfverst) och *Emile Massard* (nederst) som jämväl i La Patrie sökt arbeta upp en antiengelsk demonstration.

Efter fotografi. **Dansken BECH-OLSEN.**

Söndagen den 26 april försiggick i Köpenhamn en tvekamp som ändade med förskräckelse för de goda danska patrioterna. Bech-Olsen, den öfvervinnelige världsmästerskapsbältesinnehavaren, höll så när på att förlora den prydnad för hvilken han länge bokstafiligen kämpat i sitt anletes svett. Hans skuldror blefvo nämligen, under kamp med den turkiske jättebrottaren Nourlah, efter alla konstens regler tryckta mot jorden och skuldrornas danske ägare därmed vederbörligen besegrad af den turkiske kolossen. Trista tider, den vecka som följde. Men nästa fredag den 1 maj tog dansken revanche; efter 22 minuters knädning låg nämligen Nourlah på rygg med skuldrorna i marken. Ännu så länge får sålunda Bech-Olsen bära sitt bälte och med detta den otroliga popularitet han äger i Danmark.

Turken NOURLAH.